

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

Кафедра _____ філософії та педагогіки _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

ветеринарної гігієни, екології та права

Геннадій Демченко Р.А.
(ІПІП, підпис)

“ 25 ” 06 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK18 «Педагогіка»

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
(назва галузі знань)

спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»
(назва спеціальності)

освітня програма ОПІ «Фізична культура і спорт»
(назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	120	120
Усього годин аудиторної роботи	54	14
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	18	8
• практичні заняття, год.	36	6
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	66	106
Форма контролю	іспит	іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 45 %

для заочної форми здобуття освіти – 12 %

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є сутність, закономірності тенденції та перспективи розвитку педагогічного процесу як чинника й засобу розвитку людини протягом усього її життя.

Метою навчальної дисципліни є сформувати наукові знання про педагогіку як науку, її цілі та завдання, основні педагогічні категорії, сформувати базові компетентності щодо організації педагогічного процесу.

Вивчення навчальної дисципліни _____ *«Педагогіка»* _____ ґрунтується на такій засвоєній навчальній дисципліні, як *психологія*.

Здобуті знання з _____ *«Педагогіки»* _____ є основою для вивчення таких освітніх компонентів: *основи теорії та методики фізичного виховання; легка атлетика з методикою викладання; гімнастика з методикою викладання; спортивні ігри з методикою викладання; теоретико-методичні основи організації фізичного виховання різних груп населення; рухливі ігри з методикою викладання; теорія та методика викладання зимових видів спорту; теорія та методика спортивного тренування у навчальних закладах; теорія та методика адаптивної фізичної культури; педагогічна практика.*

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК(ФК))

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні, спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі фізичної культури та спорту або в процесі навчання, що передбачає застосування теорії та методів відповідних наук.

– **Загальні компетентності:**

– здатність самостійно набувати нові знання на основі новітніх технологій (ЗК₂);

– здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні термінології (ЗК₈);

- здатність до формування світогляду та аналізу розвитку людського буття, суспільства і природи; до інтерпретації історичного розвитку українського суспільства (ЗК₉);
- здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень (ЗК₁₀);
- певні навички викладання (ЗК₁₂).

– **Спеціальні (фахові) компетентності:**

- здатність аналізувати закономірності фізичного виховання тих, хто займається, з погляду фундаментальних специфічних принципів і знань, а також на основі відповідних медико-біологічних, психофізіологічних та математичних методів (ФК₁);
- здатність оцінювати рівень навчальних досягнень з фізичного виховання з чітким прогнозуванням успішності та перспективності тих, хто займається (ФК₃);

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

Здатність формувати педагогічні завдання в залежності від віку, стану здоров'я, рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості (ПРН₂);

Здатність налагодити співпрацю з тими, хто займається, як активними співучасниками навчально-виховного процесу (ПРН₄);

Уміння вносити корективи у педагогічні завдання відповідно до змін у навчально-виховному процесі і виходити з складних ситуацій, які виникають в процесі фізичного виховання (ПРН₅);

Уміння використовувати різноманітні засоби і методи педагогічного контролю, результати медичного обстеження, опитувань і бесід з тими, хто займається (ПРН₆);

Здатність оцінювати навчальну діяльність тих, хто займається, та їх здатність до самооцінки і самоконтролю, бачити особистість учня загалом у взаємозв'язку того, про що він говорить, думає і які його вчинки, використовувати набуті знання та передовий досвід та володіти культурою педагогічного спілкування (ПРН₈).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІКИ													
Тема 1. Предмет педагогіки, її основні категорії. Методи науково-педагогічних досліджень Виникнення і розвиток педагогіки як науки	10	2	4	-	-	4	30	2	2	-	-	12	
Тема 2. Розвиток, виховання і формування особистості. Проблема мети виховання в педагогіці	18	2	4	-	-	12				-	-	14	
Тема 3. Закономірності та принципи процесів навчання і виховання	12	2	4	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Разом за розділом 1	40	6	12	-	-	22	40	2	2	-	-	36	
Розділ 2. ДИДАКТИКА ЯК РОЗДІЛ ПЕДАГОГІКИ													
Тема 4. Дидактика як галузь педагогіки. Методи і засоби навчання	18	2	4	-	-	12	40	2	2	-	-	12	
Тема 5. Види і форми організації навчання. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності	12	2	4	-	-	6				-	-	10	
Тема 6. Сучасні інноваційні технології навчання	10	2	4	-	-	4				-	-	14	
Разом за розділом 2	40	6	12	-	-	22	40	2	2	-	-	36	
Розділ 3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ													
Тема 7. Сутність процесу виховання. Зміст, методи та основні напрями виховної роботи. Організаційні форми виховної роботи	18	2	4	-	-	12	40	2	2	-	-	10	
Тема 8. Вихованість як педагогічна категорія. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Соціальна	12	2	4	-	-	6				-	-	12	

роль педагогічної професії. Особистість педагога												
Тема 9. Основи управління закладом освіти. Методична робота в закладах освіти.	10	2	4	-	-	4	2	-	-	12		
Разом за розділом 3	40	6	12	-	-	22	40	4	2	-	-	34
УСЬОГО ГОДИН	120	18	36	-	-	66	120	8	6	-	-	106

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема: «Предмет педагогіки, її основні категорії. Методи науково-педагогічних досліджень Виникнення і розвиток педагогіки як науки» Об'єкт, предмет, завдання і структура педагогічної науки. Загальне уявлення про педагогіку як науку. Освіта як педагогічний процес. Категоріальний апарат педагогіки. Місце педагогіки в системі антропологічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.	2	2
2.	Тема: «Розвиток, виховання і формування особистості. Проблема мети виховання в педагогіці» Умови розвитку особистості. Соціалізація в системі сучасного виховання. Поняття про особистість. Структура особистості. Психічний розвиток і дозрівання. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості у розвитку особистості. Вплив середовища на розвиток особистості.	2	
3.	Тема: «Закономірності та принципи процесів навчання і виховання» Закономірності і принципи цілісного педагогічного процесу. Функції педагогічного процесу. Педагогічний процес як система.	2	
4.	Тема: «Дидактика як галузь педагогіки. Методи і засоби навчання» Поняття про дидактику, її предмет, завдання та етапи становлення. Сутність і структура процесу навчання. Дидактика як наука про сутність навчального процесу. Система дидактичних принципів. Метод як форма теоретичного і практичного освоєння навчального матеріалу. Класифікації методів навчання. Поняття і сутність методу і прийому навчання. Вибір методів навчання. Поняття про метод і прийом навчання. Зв'язок між методами і засобами навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання.	2	2
5.	Тема: «Види і форми організації навчання. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності» Поняття про організаційні форми навчання. Історичний розвиток загальних форм організації навчання. Поняття про класно-урочну систему навчання, її переваги і недоліки. Урок - основна форма організації навчання в сучасній школі. Типологія і структура уроків. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Підготовка вчителя до уроку. Типи занять у вищій школі.	2	
6.	Тема: «Сучасні інноваційні технології навчання»	2	

	Використання комп'ютерів та ІТ-технологій у навчанні. Критерії оптимального вибору методів і засобів навчання. Технологічний підхід у навчанні. Специфічні особливості технології навчання. Програмоване навчання. Типи програм і принципи їх побудови		
7.	Тема: «Сутність процесу виховання. Зміст, методи та основні напрями виховної роботи. Організаційні форми виховної роботи» Поняття "зміст виховного процесу". Взаємодія учасників виховного процесу. Сутність, основні характеристики взаємодії. Типи взаємодії. Шляхи розвитку взаємодії педагогів і учнів. Сутність методів виховання та їх класифікація.	2	2
8.	Тема: «Вихованість як педагогічна категорія. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Соціальна роль педагогічної професії. Особистість педагога» Специфіка педагогічної діяльності та її вимоги до особистості вчителя. Функції педагогічної діяльності. Педагогічні здібності.	2	2
9.	Тема: «Основи управління закладом освіти. Методична робота в закладах освіти» Основи управління загальноосвітнім навчальним закладом. Методична робота в закладах освіти.		
Усього годин		18	8

3.3. Практичні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема: «Предмет педагогіки, її основні категорії. Методи науково-педагогічних досліджень Виникнення і розвиток педагогіки як науки» Педагогічна наука і практика. Організація і проведення педагогічних досліджень. Типи педагогічних досліджень. Методи педагогічних досліджень.	2	2
2.	Тема: «Розвиток, виховання і формування особистості. Проблема мети виховання в педагогіці» Поняття про соціалізацію. Фактори соціалізації. Роль активності у розвитку особистості. Виховання як фактор розвитку особистості. Технократична і натуралістична концепції виховання. Взаємозв'язок між розвитком, соціалізацією і вихованням особистості. Теорії розвитку особистості.	2	
3.	Тема: «Закономірності та принципи процесів навчання і виховання» Основні структурні елементи цілісного педагогічного процесу: цільовий, змістовний, діяльнісний, результативний. Закономірності і принципи педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу. Оптимізація педагогічного процесу.	2	
4.	Тема: «Дидактика як галузь педагогіки. Методи і засоби навчання» Діяльність педагога й учнів у процесі навчання. Педагогічний процес як вид пізнавальної діяльності. Педагогічний процес як співробітництво і спілкування учнів і педагога. Класифікація методів навчання за джерелом інформації. Класифікація методів навчання за характером пізнавальної діяльності учнів. Пояснювально-ілюстративне навчання, його особливості. Етапи пояснювально-ілюстративного навчання, його переваги і недоліки. Поняття про проблемне завдання і проблемну	2	2

	ситуацію. Типи проблемних ситуацій. Правила та способи створення проблемних ситуацій. Етапи розв'язання проблемного завдання. Типологія і характеристика засобів навчання.		
5.	Тема: «Види і форми організації навчання. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності» Види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване. Форми організації навчання. Дидактична, методична, логіко-психологічна структура уроку/заняття. Основні вимоги до сучасного уроку/заняття.	2	
6.	Тема: «Сучасні інноваційні технології навчання» Технологія формулювання діагностичних цілей. Відтворюваний цикл навчання. Технології повного засвоєння навчального матеріалу. Сучасні інноваційні технології навчання.	2	
7.	Тема: «Сутність процесу виховання. Зміст, методи та основні напрями виховної роботи. Організаційні форми виховної роботи» Інтерактивні методи виховання. Умови оптимального вибору методів виховання. Педагогічна характеристика діяльності дітей та дорослих. Форми організації виховного процесу. Технологія організації виховного процесу.	2	2
8.	Тема: «Вихованість як педагогічна категорія. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Соціальна роль педагогічної професії. Особистість педагога» Особистісні якості педагога. Стили педагогічного спілкування. Авторитет учителя. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.	2	
9.	Тема: «Основи управління закладом освіти. Методична робота в закладах освіти» Шляхи самоосвіти вчителів. Атестація вчителів. Шкільна документація. Документація викладача.	2	
Усього годин		18	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Законодавчі акти про освіту в Україні - Закон України «Про освіту» - Закон України «Про вищу освіту» - Закон України «Про фахову передвищу освіту»	3	4
2	Народна педагогіка. Виховання і школа в Київській Русі. «Повчання Володимира Мономаха дітям». Ідея народності та природовідповідності виховання Г.С.Сковороди	3	4
3	В.О.Сухомлинський про формування гуманістичної особистості - «Серце віддаю дітям» - «Сто порад учителям» - «Народження громадянина»	3	4
4	Самовиховання, самонавчання і саморозвиток особистості. Програма саморозвитку особистості. Методика самовиховання.	2	4
5	Роль сім'ї у розвитку особистості. Робота з батьками.	2	4
6	Система освіти в Україні. Види закладів освіти. Управління освітою.	2	4
7	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів (для	51	82

студентів, які навчаються заочно, ще опрацювання основного змісту навчальної дисципліни)		
Усього годин	66	106

4. Індивідуальні завдання

Для надання здобувачам змоги покращити оцінку протягом семестру їм додатково пропонується індивідуальне завдання (написання есе). Воно оцінюється за 4-бальною шкалою згідно із загальноприйнятими критеріями.

Есе повинне містити вступ, основну частину та висновки, в яких розкривається одна із запропонованих тем (чи обрана самостійно). Обсяг – до 3 сторінок друкованого тексту.

Орієнтовна тематика есе

1. Цінності юнацького віку
2. Моя формула успіху
3. Нові професії, якими я можу оволодіти
4. Освіта в сучасному суспільстві: бути чи не бути
5. Професія: ремесло і місія
6. Здоров'я як свідомий вибір
7. Мої 10 порад абітурієнтові
8. Що б я сказав/-ла на захист української освіти
9. Молодь і лідерство
10. Як виконувати скучні завдання (10 порад)

5. Методи навчання

Методи навчання “Педагогіки” за рівнями знання поділяються на дві групи: теоретичні (розповідь, пояснення, інтерактивна бесіда, робота з літературою), практичні (практична підготовка елементів навчальних розробок, використання професійних тестових технологій у проведенні педагогічних досліджень).

6. Методи контролю

Застосовуються усні та письмові, фронтальні та індивідуальні форми контролю, в тому числі практикуються контрольні тести.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (іспиту). Контроль результатів навчання студентів є необхідним елементом освітнього процесу. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента. Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за кожний підсумковий контроль становить 100.

Максимальна кількість балів за дисципліну “Педагогіка”, яку може отримати студент протягом семестру за всі види навчальної роботи, становить 50 балів. Ще 50 балів – максимальна оцінка за іспит.

Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Поточний контроль оцінюється за 4-бальною шкалою (таблиця 1). Студентам надається змога перескласти незадовільні оцінки та/або підвищити поточний контроль (ПК) за рахунок виконання індивідуального завдання. Бал поточного контролю розраховується як середнє арифметичне значення (САЗ).

Таблиця 1

Критерії оцінювання за 4-бальною шкалою

Оцінки	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
2 (незадовільно)	Студент (студентка) розрізняє об'єкти вивчення, відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання

3 (задовільно)	Студент (студентка) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію; здатний(а) з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило; відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
4 (добре)	Студент (студентка) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, контролює власні навчальні дії; він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
5 (відмінно)	Студент (студентка) має повні, міцні, глибокі, гнучкі знання, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, стандартних і нестандартних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Підсумковий контроль з «Педагогіки» - іспит. Бал підсумкового контролю (сумарна оцінка, СО) розраховується за формулою: $СО = ПК + Е$.

$$ПК = САЗ * 10$$

Критерії оцінювання студентів заочної форми здобуття освіти

Успішність студента, який навчається заочно, оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (екзаменаційного контролю). Максимальна кількість балів за кожний заліковий кредит з освітньої компоненти, яку може отримати студент протягом семестру, становить 100.

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються іспитом:

$$30 (ПК) + 70 (КР+ЕК) = 100, \text{ де:}$$

30 (ПК) – 30 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент під час настановної та лабораторно-екзаменаційної сесії.

70 (КР+ЕК) – бали за контрольну роботу (КР) та екзамен (ЕК), які максимально можуть становити 70.

При цьому виконання контрольної роботи (КР) у міжсесійний період оцінюється у 20 балів, складання екзамену – у 50 балів.

Трансфер балів в оцінки за національною та ЄКТС шкалами відбувається згідно з таблицею 2 для денної та заочної форм здобуття освіти.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення викладання навчальної дисципліни “Педагогіка” включає методичні розробки лекційних та практичних занять, тематичні тестові контрольні роботи, навчальну літературу в електронній формі. Також дисципліна забезпечені для використання у Віртуальному навчальному середовищі (ВНС).

9. Рекомендована література

Базова

- Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2011. 248 с.
Васянович Г.П. Педагогічна естетика: навч. посіб. Львів : Норма, 2021. 464 с.
Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014.
Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2012. 352 с.
Карапузова Н. Д., Зімниця Є.А., Помогайбо В.М. Основи педагогічної ергономіки : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2012. 192 с.
Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2011. 486 с.
Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.
Ортинський В. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 471 с.
Фіцула М. М., Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2014. 456 с.

Допоміжна

- Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Либідь, 2005. 252 с.
Вітвицька С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. К. : Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
Вишневський О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневський. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К. : Знання, 2008. 568 с.
Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997.
Брінклі А., Десанте Б., Флегм М. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. За ред. О.І. Сидоренко. К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”. 2003. 144 с.
Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчальний посібник. Луцьк, 2010. 308 с.
Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII
Закон України «Про освіту» від 23.04.2021 № 2145-VIII

10. Інформаційні ресурси

- Освіта UA. URL : <https://osvita.ua/>
Новини вищої освіти. URL : <https://www.facebook.com/groups/284339708674108>
Кафедра філософії та педагогіки. URL : <https://www.facebook.com/philosophy.education>
Міністерство освіти і науки України. URL : <https://mon.gov.ua/ua>

